

Motion till riksdagen 2025/26:2641

av **Anders W Jonsson (C)**

Ett levande fåbodbruk

Förslag till riksdagsbeslut

- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning för att föreslå lagändringar för att värna ett levande fåbodbruk och tillkännager detta för regeringen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av ägandefredslagstiftningen i syfte att värna den fria betesrätten (mulbetesrätten) så att fåboddrift kan fortsätta och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Våra fåboddar är, trots sin relativt ringa omfattning, mycket viktiga bland annat för bevarande av den biologiska mångfalden och värdefulla natur, byggnads- och kulturmiljöer och för att värna utrotningshotade husdjursraser. En fåbod är något av en modell för ett hållbart sätt att leva och cirkulär ekonomi i praktiken. Fåbodarna är välbesökta och viktiga för besöksnäringen. Fåbodbrukarna är företagare och behöver bra villkor för lönsamhet och för att kunna verka.

Det finns utmaningar för fåbodverksamheten och fåbodbrukarna. Jag anser att det är nödvändigt att åtgärder vidtas för att bland annat öka kunskapsspridningen i fråga om fåbodbruket, underlätta generationsövergångar, skapa bättre möjligheter att förebygga och skydda sig mot rovdjursangrepp på djuren och ge förutsättningar för ökad lönsamhet genom bättre stöd och villkor. Vi föreslår att regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att föreslå lagändringar för att värna ett levande fåbodbruk. Detta bör ges regeringen till känna.

Ett fritt hållande av djur i skogen är både karaktäristiskt för fåbodbruket och en förutsättning för fortlevnad av tradition och det kulturella uttryck som fåbodverksamheten representerar. Det finns behov av åtgärder för att klargöra kunskap och fakta om gällande betesrättigheter, minska och föregå potentiella markkonflikter och bevara det utrymme som fåbodbruk behöver i form av tillgång till betesmarker. Här kan kommuner, myndigheter och olika organisationer samverka med praktiska, lokala initiativ.

Fäbodbrukare bedriver ofta en hantverksmässig livsmedelsproduktion som är starkt säsongsbetonad. Regelverket kring livsmedelsproduktion och djurhållning är skrivet för storskalig verksamhet, och det är därför viktigt att fäbodverksamheten bedöms från ett annat perspektiv och medges generella undantag som regel.

För att värna den fria betesrätten (mulbetesrätten) som är så avgörande och viktig för fäbodbruket anser jag att det behövs ett klagande av rättsläget avseende ägandefredslagstiftningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Anders W Jonsson (C)